

www.e-rara.ch

**De nativitate mediatoris ultima, nunc futura, et toti orbi terrarum in
singulis ratione praeditis manifestanda, Opus**

Postel, Guillaume

[Basel], [1547]

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: Online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-7136>

De divina natura, an spiritus dici possit.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

numeris denarijs legis. Quum autem Deus sit immobilis, ut supra, & sit opus his decem uirtutib. spirituum ad uniuersi conseruationem: opus est necessario, ut illae uirtutes aut spiritus, ut melius dicamus, sint actu in uno supposito, arbitrio & omnipotentia praedito. Nam si mentales tantum erunt, & non reales spiritus, nil planè in natura facient. Est itaque unus Christus solus, qui multipliciter suarum uirtutum in illa decem genera prima uoluit distingui. Sed clarius ista tradita sunt in Absconditis: reliqua in distinctione erunt in sequentibus.

DE DIVINA NATURA, AN SPIRITUS
dici possit.

INfinitudo facit, ut licet nil certius sciri possit, quàm unam causam esse, quæ dedit esse mundo, nil tamen minus possit circumscribi aut definiri quàm Deus. Extendendo itaque mentis aciem, quantum potest in uia capere, dicemus quòd Deus est infinita essentia, in infinita unitate, ueritate, & bonitate: aut infinita unitas, ueritas et bonitas, in infinita essentia. Et rursus: Deus est ens entium, in quo ab aeterno per solam æquivalentiam delitescunt, & sunt, quæ sunt possibilia eius maiestati, quæq; in natura unquam fuere, sunt & erunt. Ad huius secundæ descriptionis, seu adumbrationis pòtius declarationem insistemus, eo quòd de essentiæ unitate, ueritate, & bonitate iam attigimus, quantum nouæ natiuitati mei Iesu satis est: Vt autè pateat facile, an spiritus dici debeat, pro rei ueritate, sicuti pro appellatiõe & sacris & profanis scriptorib. cõmuni, de rerũ essentia primo dicemus ultimã & resolutã ueritatẽ, Quũ omnia
quæ

quæ habent esse comprehensibile (quale omnia præter ipsum Deum & primam causam habent) sint necessario prius in mente quàm in re: id est, prius in causa quàm in effectu: necesse est, ut primum esse rerum omnium sit in aliquo primo, quod sit instar omnium: sed per solam habeat æquivalentiam, quæ de eius potentia sunt educenda. Sicut enim est omnino impossibile construere ædificium, nisi prius æquivalenter in artificis, aut redemptoris mente non solum illud, sed omnes illius partes fuerint in simili & æquivalenti essentia: sic nisi prius ab æterno in Deo omnia per æquivalentiam fuissent, quæ creata & facta sunt, nunquam possent creari, aut fieri. Quemadmodum igitur in una magna massa auri, aut adamante, materiae uel aliqua, quæ apud omnes in precio esset, sunt in summa sua excellentia, et perfecta optabilique essentia, omnia quæcunque possent tanto precio comparari, & uendi, uel emi, & iure merito illud aurum per æquivalentiam dicitur illa omnia habere: sic etiã opus est, Deum opt. max. ante omnia habuisse, habere, & esse in æternum habiturum, mundum per æquivalentiam: hoc est, primum esse mundi, & perfectissimum. Verum in tam altis tenebris quod ad nos, est illa incredibilis claritas, ut nec angelus ullo modo possit ad eam accedere comprehensione, in qua res minima mundi est infinita, siue infinitæ æquivalentes. Sicut enim esset omnino impossibile homini, massam auri omnibus mercibus mundi, æquivalentem, ullo modo quod ad sui precium atinet æstimatione capere, nisi prius singulares illas merces, aut partim, aut in uniuersum cognouisset (indefinitum enim perinde atque infinitum incomprehensibile est) sic, nisi ad extrâ diuina prouid-

providentia manifestasset, quæ ab æterno in sua ef-
 sentia, unitate, ueritate, & bonitate abdita per æqui-
 ualentiam seruabat: nulla planè creatura, imò ne ipse
 quidem Christus potuisset (nisi uirtute diuinæ unio-
 nis in consubstantialitatem & concentricitatem, ut
 uidimus, redactæ) cōprehēdere. Ab æternarū igitur
 clarissimarumq; tenebrarum carceribus, & æterna
 æquiualentia, necesse fuit Deum opt. max. educere
 totam creaturam in alterum esse, aliquanto creaturis
 laudatricibus familiarius, in quo eadem per eminē-
 tiam & distinctionem essent, & representarentur,
 quæ in æquiualentia tantum erant. Et quia unus
 tantum Deus est, oportet ut unū tantum creaturæ no-
 mine omnium (nam frustra fieret pluribus, quod u-
 no potest absolui) sese uniuērit, quæ non temerè aut
 fortuitò cuius diuinarum personarum uniretur: sed
 quum ad manifestationem distinctionemq; omni-
 um sit assumpta, necesse est ut persona in diuinis di-
 latans, & manifestans, qualis est filius, sapientia, uer-
 bum, aut sferæ infinitæ dilatatio, sit facta unum cum
 hac creata sapientia compositum. In spiritu itaque
 Christi, qui primus actualis & uerus spiritus est, to-
 ta mundi machina est ab æterno, & ante secula posi-
 ta eminenter, de qua ratione cantat authoritas: Ab
 initio & ante secula creata sum. Hic reuera est ille
 Deus, de quo tam in sacris quàm in rationalibus lite-
 ris tractatur, in quo reuera Deus est spiritus, quum
 ob diuinitatis immobilitatem nullo modo spiritus
 actu sit Deus. Quod enim agit spirando, potentia-
 liter agit, & quandoq; remisse, quandoque intensè,
 ut in effectū omnium indiuiduorum patet. Atqui
 intensissimus actus primus sit oportet, & omnibus
 k motibus

motibus æquivalens, licet nullo planè feratur. Si enim tantum unum motum Deus in actu haberet, ceteros in potentia tantum seruaret, & ruerent omnia. Secundum igitur esse rerum omnium, non tantum in æterna sapientia, sed in creata sit expressum oportet, antequam ullus angelus in Dei cognitionem posset uenire. Quum itaque frustra fuissent angeli in esse apud incomprehensibilem Deum, sine illo per quē diuinam laudant maiestatem, opus fuit ante omnes ipsos creari hunc uniuersi spiritum, in cuius loco posuere argutuli homines lumen gloriæ, per quem laudant & uident angeli & homines Deum: in qua intentione inseri boni uiri Christū negarūt re ipsa, licet uerbis aptis confessi sunt. Ipse enim est lumen gloriæ uerū, in cuius lumine uidemus omnes lumen. Solus enim filius, qui est actu in sinu patris, sicut aqua in terræ sinibus, reuelauit nō tantum nobis, sed ipsis angelis. Solus enim nō reuelaret, si angelus absque illo apprehenderet. Quicquid enim capit & uidet angelus, reuelare potest. Atqui nemo nouit patrē, nisi filius, & cui uoluerit filius reuelare. Pater enim ex æterni decreti proposito trahit benè, sed non prius ad se, quàm ad filium. Hæc sapiētia creata, & uerus Dei filius est uerbum, non tantum Deus, aut diuinum, sed apud Deum: Apud enim notat additionem ad rem. In eo sunt omnes sapientiæ & scientiæ thesauri reconditi à patre. Est enim non tantum sapientia, sed scientia æterna: ut sapientia quidem, increatum uerbum est: ut scientia uerò, est creatura. Sic enim notant uerba sofias & gnoseos in Paulo. Hic est Deus à filosofis cognitus, quum summum apprehendere se putarint. Nam Deus filosoforum necesse habet ut mouea-

mouea
ant nat
quod e
gotio,
quam c
ramur.
particu
men q
tibus a
sit esse
tet sati
gula a
cit ipse
unitiu
omniū
tura n
est, ut
& circ
cipian
reale
sarium
eminē
quum
natur
sonar
sona
excel
ter m
ditur
set fa
for:
geret

moueatur applicatiua ad res ipsas uirtute: aut ut faci-
 ant naturam per se mobilem, & sine Deo assurgere,
 quod est falsissimum. Sed intermisso Christi ne-
 gotio, ad applicationem essentiae uariae cognitioni,
 quam de diuinis personis possumus in uia habere, fe-
 ramur. Licet enim Deus sit omnino immobilis, &
 particulari uoluntate, & applicatione: possumus ta-
 men quadam similitudine quatuor illis transcenden-
 tibus applicare omnes essentiae differentias. Quod
 sit essentia diuina aequiualens omnibus entibus, pa-
 tet satis. At ipsa unitas quae Patris loco est, uniens sin-
 gula ad principium sui esse capiendum, eminere fa-
 cit ipsa per esse nouum. Verum quum non sit satis
 unitiue habere suum esse, ut in centro uitae rerum
 omnium patet, sed opus sit res secundum suae na-
 turae molem dilatari in iustum augmentum: opus
 est, ut sub ueritate sapientiae aeternae potentiale esse
 & circumscriptum post aequiualens & eminens ac-
 cipiant. Ne uero sint frustra illa tria, in suum esse
 reale cum digito Dei ueniant in sua bonitate, neces-
 sarium est. Ex uirtute itaque Dei esse aequiualens,
 eminens, potentiale & reale omnia accipiunt. Sed
 quum sit immobilis & imparticipabilis Deus, &
 natura per se manca: opus est spiritum à trium per-
 sonarum unitate emanari, qui Deo unitus in per-
 sona hoc faciat, quod diuina potentia per suam
 excellentiam non potest. Impotens enim frequen-
 ter magna propter suam excellentiam potentia red-
 ditur: ut si quis esset uniuersi mundi rex, non pos-
 set facere, quod quilibet sub eo priuatus posset.
 for: ut uidelicet fines sui imperij transiret, aut au-
 geret. Spiritus hic Dei, est Iesus, moueri potens, qui

omnia illa actu obuius munera, quæ spiritui sancto, tertie personæ sunt hactenus ignoranter attributa. Spiritum sanctum enim impossibile est moueri perinde ut patrem & filium, multo absurdius esset quod spectris quibusdam ignis aut animalium uestiretur. Semper enim & ubiuis adest, sed spiritus creatus non item. Sed quum de diuinitate non nisi per Christum possimus loqui, ad naturam spiritus exponendam, specialiter transibimus, Christi quoque attingemus mysteria.

DE SPIRITU ET SPIRITUALI

natura in speciali.

QUum differens in singulis quatuor elementis uideatur actio, non potest dubitari, quin quadruplici spiritu hæc agitur moles. Nam disgregando & uniendo agit ignis uirtute calidi & siccī. Disgregat impotentius aer, sed suo humido penetrat, librat et cogit. Aqua humido ligat, sed suo frigido densat. Terra sicco suo & cogit, & dissipat, & frigore densat: quæ binæ in singulis uirtutes, quum assidue & uicissitudinarie agere uideantur, externo spiritu agi necesse est: qui & illam in agendo suppeditet assiduitatem, et uicissitudinem similiter actu coniuncto conferat. Hinc uidetur quoddam arbitrium & delectus sapientissimus in elementis, qui à materiæ illius natura non potest nasci. Nulla enim mens angelica aut humana posset sapientius combustibilia deligere, quam ipse ignis: imò ab ipso igne didicimus seligere illa, atque inde in ruinam tormentorum ad ignem euomendum traduximus. similiter leuia ad delibrandum uerius cognoscit aer quam homo. pariter humectabilia aqua, sic & densabilia terra. Iam diximus supra de hoc spiritu, quomodo eius proprietas est in Deo qua-